

**ДО
Г-Н СОТИР ЦАЦАРОВ
ГЛАВЕН ПРОКУРОР
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СИГНАЛ

от .....
членове на „Протестна мрежа”

адрес за съобщения:

гр. София .....

.....,

чрез .....

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЛАВЕН ПРОКУРОР,

Разпоредбата на член 204 от Наказателно-процесуалния кодекс задължава обществеността да съдейства на органите на прокуратурата. В този смисъл се обръщаме към Вас, за да поискаме да бъдат разследвани факти и обстоятелства, станали публично известни чрез оповестяването им на Интернет страницата на Българската народна банка (“БНБ”), чрез нейни прессъобщения и чрез български и чуждестранни медии.

На 17 юни 2014 година БНБ публикува прессъобщение със следното съдържание: *“По повод на публикации и предположения в медиите относно Корпоративна търговска банка **Българската народна банка заявява, че внимателно и отблизо следи развитието на целия банков сектор, включително и на споменатата банка. БНБ разполага с подробни актуални данни за цялата банкова система. На базата на тази информация БНБ категорично потвърждава, че банковата система, включително и КТБ, е с висока ликвидност и капиталова адекватност и функционира нормално...**”*¹

На 20 юни 2014 година в Българската народна банка е получено писмено уведомление² от ръководството на Корпоративна търговска банка (“КТБ”), в което се съдържа информация за **изчерпване на ликвидността и преустановяване на разплащанията, както и на всички видове банкови операции.** На това основание и с решение на Управителния съвет на БНБ, научаваме от прессъобщение на БНБ, **КТБ е поставена под специален надзор.** От този момент правата на акционерите са отнети и са назначени квестори.

На 22 юни 2014 година БНБ публикува прессъобщение³ със следното съдържание: *“УС на БНБ след **подробен анализ на ситуацията, създадена от недостига на ликвидност на Корпоративна търговска банка и нейното дъщерно дружество – бившиа „Креди Агрикол – България“ (банковата група КТБ), заявява: потвърждаваме поставянето на КТБ под специален надзор, както и прилагането на същата мярка към нейното дъщерно дружество; недостигът на ликвидност в банковата група КТБ е изолиран случай от цялата банкова система и не е свързан с функционирането на останалата част от банковия сектор; на основание на тези констатации УС на БНБ: 1. **Постави Креди Агрикол България ЕАД под специален надзор за три месеца;** 2. Назначи за квестори Станислав Георгиев Лютов и Елена Здравкова Костадинчев; 3. Отстрани от длъжност членовете на Управителния и на Надзорния съвет на Креди Агрикол България ЕАД; 4. Лиши от право на глас акционерите на банката, притежаващи повече от 10% от акциите. Корпоративна търговска банка и нейното дъщерно дружество ще отворят на 21 юли в 9.00 часа.”***

---

1 http://www.bnb.bg/PressOffice/POPressReleases/POPRDate/PR_20140617_BG

2 http://www.bnb.bg/PressOffice/POPressReleases/POPRDate/PR_20140620_BG

3 http://www.bnb.bg/PressOffice/POPressReleases/POPRDate/PR_20140622_BG

По този начин под специален надзор бяха поставени две български банки – КТБ и Кредит Агрикол България (сега Търговска банка Виктория ЕАД).

Още на 17 юни 2014 година срещу подуправителя на БНБ и ръководител на управление "Банков надзор" Цветан Гунев е повдигнато обвинение за престъпление по служба. Прокуратурата потвърждава тази информация, както и факта, че на подуправителя е отнет допускът до класифицирана информация. Според информация в пресата⁴ разследването на Гунев е по сигнала на активисти от "Протестна мрежа" от 25 февруари 2014 година (някои от които са подписали и този сигнал), в който се иска проверка на действията на "Банков надзор" заради (между другото) общоизвестни факти, че КТБ многократно е надхвърлила ограниченията за кредити към свързани лица.

Същевременно нито прокуратурата, нито която и да е от службите, които имат компетентност по отношение на наказателното производство предприемат каквито и да били действия за разследването на действията и/или бездействията на управителя на БНБ. Нещо повече, от няколко дни в медиите се появяват преподложения⁵, че управителят на БНБ ще бъде назначен от Министерския съвет на Република България за вицепрезидент на Черноморската банка за търговия и развитие.

"Протестна мрежа" вече публикува декларация⁶, с което дава политическа оценка на евентуално подготвяното арогантно назначаване на управителя на БНБ, Иван Искров, за представител на България в Черноморската банка за търговия и развитие.

С този сигнал настояваме да вземете предвид и следното.

1. Управителят на БНБ организира, ръководи и контролира дейността на банката, с изключение на дейностите, предоставени в изключителната компетентност на

4

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2014/06/18/2325860_rukovoditeliat_na_bankov_nadzor_v_bnb_e_obviniaem_za/

5 <http://www.banker.bg/finansov-dnevnik/read/iskrov-otiva-v-chernomorskata-banka-za-turgoviia-i-razvitie>

6 http://www.protestnamreja.bg/stop_iskrov/

подуправителите. Управителят на БНБ представлява банката пред трети лица (разпоредбата на чл. 18, ал. 1 Закона за Българската народна банка - „ЗБНБ“);

2. Управителят на БНБ е и член на Управителния съвет, в чиито правомощия се включва периодичното обсъждане на отчетите за дейността на основните управления на банката, както и решенията за поставяне на банки под специален надзор по реда на Закона за кредитните институции („ЗКИ“) (чл. 16, т. 10 и т. 16 ЗБНБ);
3. Действително, съществува разпоредба – чл. 20, ал. 3 ЗБНБ – съгласно която банковият надзор е предоставен в правомощията на подуправителя на управление „Банков надзор“, който прилага самостоятелно предвидените в закона мерки за въздействие и санкции.
4. Систематичното тълкуване на посочените разпоредби, обаче, в тяхната взаимовръзка очертава границите на оперативната самостоятелност на подуправителя – **той е независим във фактическото осъществяване на поверения му банков надзор – но в никакъв случай не го прави безотчетен и безконтролен**. Противното схващане – че управителят на БНБ и управителният съвет нямат никакви правомощия и функции по отношение на една от трите основни дейности на БНБ, е **правен, институционален и концептуален абсурд**, който обслужва тезата, че управителят на БНБ не носи никаква отговорност за провала на управляваната от него институция **да изпълни най-важното си задължение – опазване сигурността и стабилността на банковата система**.
5. Банковият надзор е подробно уреден в ЗКИ (глава единадесета), а отделни правила и процедури се съдържат в множество наредби, инструкции, указания и политики, издавани от БНБ и/или от Министерството на финансите. Те са разработени в изпълнение на задължението на БНБ, произтичащо от ЗБНБ и от международните ангажименти на България да поддържа висока степен на устойчивост на банковата система. Такъв ангажимент например е поет от БНБ, представлявано от управителя си Иван Искров, и със Споразумение между Министерския съвет на Република България и БНБ⁷ за въвеждане на еврото в Република България, подписано на 25 ноември 2004 г. по време на мандата на правителството на Симеон Сакскобургготски. Това споразумение **не е прекратявано от страните по него**. То е действително и действащо, напълно обвързвайки сключилите го. С това споразумение **управителят на БНБ задължава представляваната от него институция да обезпечи банковата стабилност посредством осъществяване на надзорната си функция и чрез подготовка и въвеждане на европейското банково законодателство и регулации**. Следователно и на горното основание,

---

7 http://www.bnb.bg/bnbweb/groups/public/documents/bnb_law/agreements_bnb-cm_bg.pdf

напълно безспорно е, че развиването и провеждането на политиките и регулациите, свързани с ефективното осъществяване на банковия надзор, **са отговорност на управителя на БНБ и управителния съвет**. Това произтича и от разпоредбите на чл. 16, чл. 18 и чл. 21 ЗБНБ.

6. Като управляващ и представляващ БНБ и по силата на чл. 18 ЗБНБ управителят Иван Искров е бил длъжен да организира, ръководи и контролира дейността на БНБ така, че:
  - БНБ да осъществява ефективно трите си основни функции, в това число банковия надзор;
  - БНБ да изпълнява международните си ангажименти за обезпечаване банковата стабилност в страната, поети от самия управител;
  - Управителният съвет като основен управителен орган да изпълнява функциите си, предвидени в чл. 16 ЗБНБ и насочени към развиване на нормативната рамка на банковата дейност, методическо ръководство на дейността на БНБ и специфичните си практически функции по издаване и отнемане на лицензи, и поставяне на банки под специален надзор в предвидените от закона случаи.
7. С други думи, **прякото осъществяване на банковия надзор** при спазване на нормативните изисквания **е отговорност на подуправителя на управление „Банков надзор”, но управителят е длъжен да контролира дали подуправителят въобще осъществява банков надзор**. Този контрол не означава изземване на законово предвидената независимост на подуправителя, защото **последният има право самостоятелно да прилага законовопредвидените мерки и процедури, но няма право да избере дали да прилага или не задължителните такива**. Осъществяваният от управителя, а и от управителния съвет контрол върху изпълнението на функциите на подуправителите, е единственият начин за изпълнение на задължението на тези два висши управителни органи да развият и провеждат политиките и правилата за банковата стабилност и фактически да обезпечават тази стабилност. Последното е основна отговорност на представляващия БНБ – управителя, а осигуряването на банковата стабилност е невъзможно без контролиране, анализ и методическо развиване на банковия надзор. **Същевременно осигуряването на банковата стабилност далеч не е функция единствено на банковия надзор и безспорно не е задължение на подуправителя**.
8. Във връзка с горното, именно в осигуряването на банковата стабилност и ефективното развиване и провеждане на необходимите регулации и политики се състои същността на **предвиденото в чл. 16, т. 10 ЗБНБ правомощие на управителния съвет да обсъжда периодично отчетите за дейността на**

основните управления на банката. Нещо повече, без реално изпълнение на това правомощие, както и без контролиране дейността на управление „Банков надзор” управителният съвет би бил в невъзможност да упражнява друго свое основно правомощие, пряко свързано с обезпечаване банковата стабилност – правомощието по чл. 16, т. 10 ЗБНБ да поставя банки под специален банков надзор.

9. Всичко гореизложено означава, че отчитането на подуправителя, оглавяващ управление „Банков надзор”, че всичко в банковия сектор съответства на регулациите и банките са стабилни, **не освобождава управителя и управителния съвет от отговорността да контролира по какъв начин подуправителят е стигнал до това заключение.** Конкретно по отношение на КТБ и Търговска банка Виктория ЕАД, в светлината на доста подробните и по същество качествени нормативни разпоредби за осъществяване на банков надзор, включващи, освен всичко останало и периодичното провеждане на т. нар. стрес-тестове, алтернативите за това действителното фактическо състояние да остане неизвестно за управителния съвет и управителя са две, като **и двете са възможни само и единствено** при условие, че тези управителен съвет и управител **не са изпълнили нормативно вменените им задължения:**

- Подуправителят **не е** подкрепил отчета си за дейността и заключенията си, че всичко е наред с банките и в частност с КТБ, с описание на конкретните действия, мерки и методи, посредством които е стигнал до тези си изводи: **в този случай управителният съвет и управителят не са контролирали, дали подуправителят е приложил закона въобще;**
- Подуправителят **е** подкрепил отчета си за дейността и заключенията си, че всичко е наред с банките и в частност с КТБ, с описание на конкретните действия, мерки и методи, посредством които е стигнал до тези си изводи: **в този случай управителният съвет и управителят не са извършили реална проверка и обсъждане на предоставените от подуправителя данни, защото при наличните законови механизми и законосъобразното им провеждане би било невъзможно да се скрие огромният проблем на КТБ – капиталова „дупка“ от около 4.2 млрд. лева или около 5% от Брутния вътрешен продукт на Република България.**

10. Политически удобното твърдение, че подуправителят не е длъжен да обяснява как изпълнява дейността си и какви мерки и процедури прилага, защото бил независим по закон, изпразва от смисъл и съдържание посочените две правомощия на управителния съвет и прокарва абсурдната теза, която е правно, а и смислово неиздържана (смислово: под-**управител!**), че подуправителят е недосегаем и съвсем независим и неподчинен на реално представляващия и управляващия

банката, както и че правото на управителния съвет да поставя банки под специален надзор е **практически изцяло зависимо от подуправителя и неговата, неподлежаща на контрол работа**. Поддържането на тази теза е освен това разрушително за централната банкова институция, защото лишава висшия орган на БНБ – нейния управител, от главния механизъм за изпълнение на вмененото му задължение да обезпечава банковата стабилност – чрез анализ, контролиране и насочване дейността на основните банкови направления. Но разбира се, не такива са смисълът и целта на закона, поради което прокуратурата трябва за извърши проверка и да получи отговор на следните въпроси:

- Как са осъществявани правомощията на Управителния съвет по чл. 16, т. 10 и т. 16 ЗБНБ;
- Как е осъществявал правомощията си Управителят на БНБ **в насока обезпечаване на банковата стабилност, от гледна точка на осъществявания банков надзор**;
- **Как, в какъв обем и с каква периодичност, се е отчитал подуправителят, оглавяващ управление „Банков надзор“**;
- Изпълнявал ли е подуправителят, оглавяващ управление „Банков надзор“ всички законово предвидени мерки и процедури за осъществяване на банков надзор?
- Осъществяван ли е **контрол от страна на управителя на БНБ дали подуправителят е изпълнявал задължителните законови мерки и процедури**;
- Какви са били резултатите от обсъжданията на дейността на управление „Банков надзор“, извършвани на основание чл. 16, т. 10 ЗБНБ;
- Каква е била институционалната реакция на БНБ, в лицето на нейния управител на публично оповестените данни за нередностите в КТБ, както през февруари 2014 г., когато тези данни са обобщени и внесени в сигнал до Главния прокурор на Република България от „Протестна мрежа“, така и в предходните години, когато тези данни периодично, са били публикувани.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЛАВЕН ПРОКУРОР,

Българската прокуратура е органът на съдебната власт, който осъществява надзора

върху законността в страната. При наличие на данни за закононарушения и злоупотреби тя е длъжна да ги разследва и да привлече всички виновни лица към наказателна отговорност. Призоваваме Ви да извършите това, което се следва по закон, както и да отговорите на очакванията на българските граждани всички виновници за разразилия се банков скандал с огромни мащаби да бъдат разкрити и наказателно преследвани с цялата строгост на закона.

24 ноември 2014 г.

София

С уважение,